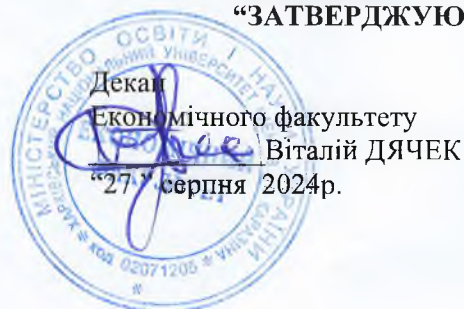

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Робоча програма навчальної дисципліни

Оптимізація оподаткування

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальність 071 Облік і оподаткування

освітня програма Облік і оподаткування

спеціалізація

вид дисципліни обов'язкова

факультет економічний

20234 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“ 27 ” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Інна КОСАТА доцент закладу вищої освіти кафедри статистики, обліку та аудиту канд. екон. наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “ 26 ” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

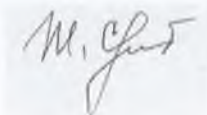
(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Облік і оподаткування»

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Облік і оподаткування»

(підпис)

Тетяна СЛЮНІНА

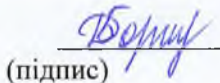
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 27 ” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Оптимізація оподаткування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки другого (магістерського) рівня спеціальності 071 Облік і оподаткування

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є розширення та поглиблення теоретичних знань і прикладних вмінь і навичок щодо оптимізації оподаткування .

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є оволодіння навичками використання способів оптимізації, що дозволяють регулювати величину податкових зобов'язань та мінімізувати податкові ризики суб'єктів господарювання.

Навчальна дисципліна спрямована на досягнення наступних програмних компетентностей, що передбачено освітньо-професійною програмою спеціальності:

Загальні:

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові:

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
16 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
88 год.	112 год.
Індивідуальні завдання	
в т.ч. год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

ПР02. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПР08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

ПР14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації.

ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПР18. Визначати актуальні проблеми та виявляти наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування, робити науково обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи оптимізації оподаткування

Мета, завдання та принципи податкової оптимізації. Податкове планування. Способи податкового планування. Поняття та правовий статус податкового законодавства. Обґрунтована та необґрунтована податкова вигода. Податкове планування та ухилення від сплати податків. Податкові ризики під час роботи з недобросовісним контрагентом. Ознаки неблагонадійності компаній. Адміністративна, податкова та кримінальна відповідальність за застосування нелегітимних схем оптимізації податкового навантаження

Тема 2. Взаємозв'язок податкового та цивільного законодавства з метою оптимізації оподаткування

Вибір організаційно-правової форми юридичної особи. Вибір місця реєстрації. Податкові режими. Вибір договірної форми провадження діяльності. Недоліки договірної роботи та податкові наслідки. Пільгові підприємства як інструмент податкової оптимізації. Податкове планування за участю нерезидентних структур. Антиофшорне законодавство. Інструменти податкового моніторингу.

Тема 3. Бенчмаркінг у податковому плануванні

Бенчмаркінг. Податковий бенчмаркінг. Податкове навантаження. Аналіз частки податків, що сплачуються. Аналіз податкових льгот. Виявлення проблемних ділянок. Аналіз податкових ризиків. Податковий експрес-аудит. Приклад розрахунку податкового навантаження.

Тема 4. Планування та оптимізація окремих податків

Податкова оптимізація ПДВ. ПДВ-оптимізаційні кейси для зменшення ризиків при реєстрації ПН/РК, уникнення блокування. Податкова оптимізація податку на прибуток підприємств. Оптимізація зарплатних податків, ЄСВ та заповнення зарплатної звітності. Єдиний податок та оптимізаційні дії.

3. Структура навчальної дисципліни*

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теоретичні основи оптимізації оподаткування	28	4	4			20	28	2				26
Тема 2. Взаємозв'язок податкового та цивільного законодавства з метою оптимізації оподаткування	28	4	4			20	28	2				26
Тема 3. Бенчмаркінг у податковому плануванні	28	4	4			20	28	2				26
Тема 4. Планування та оптимізація окремих податків	36	4	4			28	36	2				34
Усього годин	120	16	16	0	0	88	120	8	0	0	0	112

* структура навчальної дисципліни (години на вивчення) може змінюватись у зв'язку із змінами законодавства, ступенем засвоєння матеріалу студентами, коригуванням структури навчального року (графіку навчального процесу) тощо. Можлива зміна послідовності розкриття навчального матеріалу в межах окремого розділу або теми, але так, щоб не порушувалась загальна логіка його викладу.

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи оптимізації оподаткування	4	
2	Тема 2. Взаємозв'язок податкового та цивільного законодавства з метою оптимізації оподаткування	4	-
3	Тема 3. Бенчмаркінг у податковому плануванні	4	-
4	Тема 4. Планування та оптимізація окремих податків	4	-
	Разом	16	-

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку до усіх видів контролю.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи (назва теми)	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Опрацювання конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	32	42
2	Підготовка до практичних занять	34	46
3	Підготовка до поточного контролю	10	12
4	Підготовка до підсумкового контролю (заліку)	4	4
5	Виконання індивідуального завдання з курсу	8	8
	Разом	88	112

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з курсу «Оптимізація оподаткування» не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Оптимізація оподаткування» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемні методи навчання із застосуванням:

- лекцій із застосуванням візуалізацій;
- розв'язування задач та тестів;
- складання графічних схем.

Основними формами вивчення дисципліни є лекції, практичні заняття, самостійна робота:

– **лекції** (лектором викладається основний зміст програмного навчального матеріалу, студент повинен конспектувати той матеріал, на якому акцентує головну увагу лектор);

– **практичні заняття** (реалізуються кількома навчальними завданнями: засвоєння теоретичного матеріалу лекційного курсу; практичні роботи; перевірка виконання самостійних завдань);

– **самостійна робота** (виконується студентами після прослуховування лекції, перед практичними заняттями чи проміжного контролю вдома, у бібліотеках, комп'ютерних класах тощо).

Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика й техніка викладання, але й висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни «Оптимізація оподаткування» для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах та ін.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, й увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися, й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал, таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

На початку проведення міні-лекції за обраними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносять питання, які зафіксовані в плані лекцій, але викладають їх стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує в студента активність та увагу до сприйняття матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він отримав під час лекції.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (проблемна лекція) або стислого викладення матеріалу (міні-лекція) студентам пропонується об'єднатися в групи по 5-7 осіб та представити наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу, тобто виступити перед аудиторією з результатами роботи групи.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей,

критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Оцінювання знань, умінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Оптимізація оподаткування» передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах: оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять; складання проміжного контролю знань за темами (опитування); складання заліку.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

1. розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
2. ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
3. ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
4. уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
5. логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінювання знань студента під час виконання завдань для самостійної роботи проводиться за чотирирівневою шкалою.

Оцінка «відмінно» ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді до всіх зазначених критеріїв. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді опитування. При цьому опитування може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

9. Схема нарахування балів

Порядок оцінювання знань студентів, розроблений і впроваджений в навчальний процес у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна унормовує основні принципи організації поточного, підсумкового та семестрового контролю знань студентів з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практична робота, самостійна робота ІНДЗ, наукова робота тощо), а також методику переведення показників академічної успішності студентів ХНУ імені В.Н. Каразіна в національну шкалу.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти

Поточне оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- складання проміжного контролю.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здійснюється за результатами виконання та захисту індивідуального завдання.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Підсумковий контроль за курсом – у формі та заліку.

До складання заліку допускають студентів, що мають задовільну кількість балів із складених тестів з основних навчальних елементів (написання та захисту ІНДЗ) та інших завдань, передбачених програмою дисципліни.

Залік здійснюють за білетами. Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною. Залік проводиться письмово. Час на виконання усіх завдань складає 60 хвилин. Білет містить: 1 теоретичне питання, яке оцінюється у 10 балів, два тестових завдання — по 5 балів кожне, задачу, яка оцінюється у 20 балів. Кожне завдання екзаменаційного білета оцінюється окремо.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (засоби діагностики)

Критерії оцінювання результативності роботи здобувачів вищої освіти при виконанні самостійної роботи та індивідуального завдання

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. *Рівень самостійності студента*

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. *Сформованість навчально-інформаційних умінь* (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. *Сформованість навчально-інтелектуальних умінь* (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. *Рівень сформованості фахових методичних вмінь* (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Зразок екзаменаційного білету

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет економічний

Спеціальність (напрямок) Облік і оподаткування

Спеціалізація

Семестр 2

Форма навчання денна, заочна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): магістр

Навчальна дисципліна: Оптимізація оподаткування

(ЗАВДАННЯ) № 1¹

1. Сучасні інструменти розвитку податкової культури та етики платників податків в Україні та світі.
2. Відношення суми податкових платежів підприємства за певний період до обсягу реалізації продукції за цей період характеризує:
А) ефективна ставка податків на споживання;
В) коефіцієнт податкомісткості реалізованої продукції;
С) коефіцієнт оподаткування доходів;
D) коефіцієнт оподаткування витрат.
3. Під податковим навантаженням на мікрорівні йдеться про:
А) сукупність податків та інших обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів, які повинна сплачувати юридична особа згідно з чинним податковим законодавством країни;
В) вартісний вираз усієї сукупності податків, які повинна сплачувати юридична чи фізична особа згідно з чинним податковим законодавством країни;
С) вартісний вираз усієї сукупності податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів, які повинна сплачувати юридична чи фізична особа згідно з чинним податковим законодавством країни;
D) обов'язкові платежі, які сплачують фізичні та юридичні особи до бюджету згідно з чинним податковим законодавством країни.
4. Задача.

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту
протокол № _ від “_” _____ 20_ р.

Завідувач кафедри _____ (Оксана НЕСТЕРЕНКО)
підпис

Екзаменатор _____ (Інна КОСАТА)
підпис

¹ Зазначається кількість балів, якою оцінюються відповіді на кожне з питань
1 завдання – 10 балів, 2 завдання – 5 балів, 3 завдання – 5 балів, 4 завдання – 20 балів.
Усього – 40 балів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. *Повнота відповіді або виконання завдання:*
 - елементарна;
 - фрагментарна;
 - повна;
 - неповна.
2. *Рівень сформованості логічних умінь:*
 - елементарні дії;
 - операція, правило, алгоритм;
 - правила визначення понять;
 - формулювання законів і закономірностей;
 - структурування суджень, доводів, описів.
3. *Рівень навчально-пізнавальної діяльності:*
 - Репродуктивний;
 - Алгоритмічний;
 - Продуктивний;
 - Творчий.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти при проведенні семестрового заліку

Оцінювання знань студента проводиться за дворівневою шкалою (зараховано, не зараховано). Для отримання «зараховано» студент повинен укластися у встановлений строк підготовки відповіді, показати знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, здобувач вищої освіти самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки, навчальна діяльність позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію. Оцінку «не задовільно» отримують студенти, відповіді яких демонструють незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.

Узагальнена схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання					Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	Разом		
15	15	15	15	60	40	100

Узагальнена схема нарахування балів (заочна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання					Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	Разом		
15	15	15	15	60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Прошина Т., Циганенко В. Трудові відносини в умовах воєнного стану: розбираємо новачки (Коментар до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» від 01.07.2022 р. № 2352-IX) // Все про бухгалтерський облік. 2022. № 69. С.4-8.
2. Циганенко В. Оптимізація трудових відносин: 2/3 "пирога" роботодавцям, 1/3 - працівникам (Коментар до Закону України від 01.07.2022 р. № 2352-IX) // Все про бухгалтерський облік. 2022. № 68. С.4-5.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин: Закон України від 01.07.2022 р. № 2352-IX // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text> (дата звернення: 05.05.2023).
4. Франчук Л. Акцизно-маркова оптимізація триває (Коментар до постанови КМУ «Про внесення змін до Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів і рідин, що використовуються в електронних сигаретах» від 26.08.2021 р. № 901) // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 82. С.24-26.
5. Мороз В. Злиття підприємств: обираємо оптимальну організаційно- правову форму // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 20. С.13-15.
6. Золотарьова М. Поділ юрособи як спосіб оптимізації бізнесу // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 20. С.17-18.
7. Юлін А. Податок на прибуток та фінзвітність під час реорганізації: основні питання // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 20. С.38-39.

8. Михайлова І. Реорганізація: вивчаємо ПДВ-наслідки // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 20. С.42-45.
9. Податкове планування та основи податкової оптимізації : навчальний посібник / Я. В. Самусевич, А. В. Височина. Суми : Сумський державний університет, 2021. 344 с

Допоміжна література

1. Cherniyavskiy Volodymyr, Stetsiv Ihor, Ponomarova Tetiana, Valentyna Borkovska, Slobodyan V. Demyan Application of agile methods in project management: aspects of planning and accounting // International Journal of Management (IJM), Volume 11, Issue 6, June 2020, pp. 146-154, Article ID: IJM_11_06_013. DOI10.34218/IJM.11.6.2020.013
2. Власенко О. Податкова вимагає подати декларацію, коли до цього не зобов'язані: як відповідати // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 9. С. 8-9.
3. Гриневська П. Акцизна первинка: січневе оновлення від Мінфіну (Коментар до наказу Мінфіну України від 27.11.2020 р. № 729) // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 9. С. 18-22.
4. Михайлова І. Земельна декларація – 2021 // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 9. С. 9-13.
5. Нестеренко М. Декларування доходів: хто має звітувати і кому вигідно // Все про бухгалтерський облік. 2021. № 10. С. 3-8.
6. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Львів, 2020. 185 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://zakon.rada.gov.ua> (Сайт Верховної Ради України)
2. <http://www.sta.gov.ua> (Сайт ДФС)
3. <http://www.dtki.com.ua> (Сайт журналу “ДТ-КТ”)
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> (Сайт Держстату України)
5. <http://www.visnuk.com.ua> (Вісник податкової служби України)
6. <http://www.buhgalteria.com.ua> (Сайт журналу “Бухгалтерія”)
7. <http://www.vuzlib.net> (Економіко-правова бібліотека)
8. http://www.ief.org.ua/IEF_rus/index.htm (Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України).
9. <http://www.ibser.org.ua/news/559/> (Інститут бюджету та соціально економічних досліджень)
10. <http://blanki.com.ua>
11. <http://podatok.info>
12. <https://7eminar.ua/> (бухгалтерська відеоплатформа №1)

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної та заочної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Оптимізація оподаткування», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=2658>